

Stosunek do rządu po dwóch latach jego działalności

20 lat Fundacji CBOS 1997–2017

Od 11 kwietnia 1997 r., od wejścia w życie ustawy z dnia 20 lutego 1997 r. o fundacji Centrum Badania Opinii Społecznej, **CBOS DZIAŁA JAKO FUNDACJA.**

Dwadzieścia lat w życiu politycznym, społecznym i w życiu fundacji to dużo. Wiele się przez ten czas zdarzyło.

CBOS ZREALIZOWAŁ

836

badań

REZULTATY BADAŃ STATUTOWYCH UDOSTĘPNILIŚMY
SPOŁECZEŃSTWU, MEDIOM, INSTYTUCJOM PUBLICZNYM
I ORGANOM PAŃSTWOWYM W POSTACI

3735

komunikatów

PRACOWAŁO DLA NAS

3600

ankieterów

PRZEBADALIŚMY PONAD

1 000 000

respondentów

Naszym czytelnikom, naszym respondentom i sobie życzymy kolejnych lat owocnych i inspirujących badań, upowszechniania płynącej z nich wiedzy o społeczeństwie, a także popularyzacji dorobku fundacji CBOS.

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

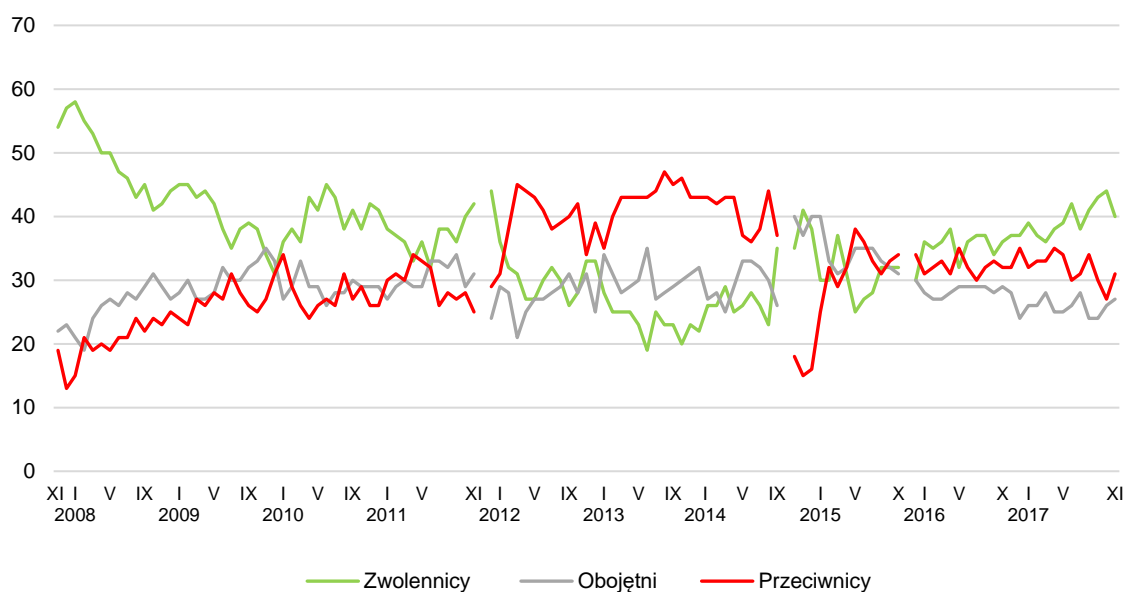
Poprawiające się od kilku miesięcy notowania rządu w listopadzie uległy pogorszeniu¹. Mimo to urzędujący gabinet po dwóch latach swojej działalności ma więcej zwolenników niż przeciwników, a zadowoleni z tego, że na czele rządu stoi Beata Szydło oraz z efektów jego pracy, a także prowadzonej przezeń polityki gospodarczej wyraźnie przeważają nad niezadowolonymi.

POPARCIE DLA RZĄDU

W ciągu ostatniego miesiąca ubyło zwolenników rządu (z 44% do 40%), jednocześnie przybyło przeciwników (z 27% do 31%), a odsetek osób deklarujących obojętność w zasadzie się nie zmienił (27%).

CBOS

RYS. 1. Stosunek do rządu

Do listopada 2011 roku wskazania dotyczyły pierwszego rządu Donalda Tuska, od grudnia 2011 roku – drugiego rządu Donalda Tuska, od października 2014 roku dotyczyły rządu Ewy Kopacz, a od grudnia 2015 roku dotyczą rządu Beaty Szydło. Pominęto odpowiedzi „trudno powiedzieć”

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (330) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganym komputerowo (CAPI) w dniach 2–12 listopada 2017 roku na liczącej 1016 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

TABELA 1

Stosunek do rządu	Wskazania respondentów według terminów badań												
	2016		2017										
	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
	w procentach												
Zwolennicy	37	37	39	37	36	38	39	42	38	41	43	44	40
Przeciwnicy	32	35	32	33	33	35	34	30	31	34	30	27	31
Obojętni	28	24	26	26	28	25	25	26	28	24	24	26	27
Trudno powiedzieć	3	4	3	4	3	2	2	3	3	2	3	2	2

Poparcia urzędującemu gabinetowi częściej niż inni udzielają starsi respondenci, mieszkający w mniejszych miejscowościach, gorzej wykształceni, mniej zadowoleni z warunków materialnych swoich gospodarstw domowych. Do zwolenników rządu zalicza się 60% badanych w wieku 65 lat i więcej, 45% mieszkańców wsi, 48% ankietowanych z wykształceniem podstawowym lub gimnazjalnym oraz 47% respondentów niezadowolonych z własnych warunków materialnych. W grupach społeczno-zawodowych są to najczęściej emeryci (57%), renciści (47%) oraz rolnicy (47%). Z kolei niechęć do gabinetu Beaty Szydło częściej niż pozostali deklarują mieszkańcy największych miast (51%), absolwenci wyższych uczelni (47%), ankietowani z gospodarstw domowych o dochodach na osobę wynoszących co najmniej 2000 zł (41%) oraz badani w wieku 25-34 lata (41%). Natomiast w grupach społeczno-zawodowych do przeciwników rządu najczęściej należą kadra kierownicza i specjaliści z wyższym wykształceniem (53%) oraz pracujący na własny rachunek (51%).

Poparcie dla rządu w największym jednak stopniu różnicują poglądy polityczne i kwestie światopoglądowe. Lepszy stosunek do urzędującego gabinetu mają badani częściej uczestniczący w praktykach religijnych. Blisko dwie trzecie biorących w nich udział kilka razy w tygodniu (64%) oraz ponad połowa (53%) uczestniczących raz w tygodniu wyraża poparcie dla gabinetu Beaty Szydło. Biorąc pod uwagę poglądy polityczne można zauważyć, że z rządem najczęściej identyfikują się ankietowani o prawicowych poglądach politycznych (73%), a w potencjalnych elektoratach – wyborcy PiS i partii koalicyjnych. Niechęć do rządu wyraźnie częściej niż pozostali wyrażają badani w ogóle nieuczestniczący w praktykach religijnych (52%), a uwzględniając deklarowane poglądy polityczne i preferencje partyjne – osoby utożsamiające się z lewicą (58%) oraz zwolennicy Platformy Obywatelskiej i Nowoczesnej.

TABELA 2

Potencjalne elektoraty*	Deklarowany stosunek do rządu			
	zwolennicy	przeciwnicy	obojętni	Trudno powiedzieć
	w procentach			
Prawo i Sprawiedliwość (wraz z Solidarną Polską i Polską Razem)	84	2	14	1
Kukiz'15	37	40	22	2
Platforma Obywatelska	12	73	14	1
Nowoczesna Ryszarda Petru	8	81	11	0
Niezdecydowani, na kogo głosować	23	48	28	2
Niegłosujący	19	25	52	4

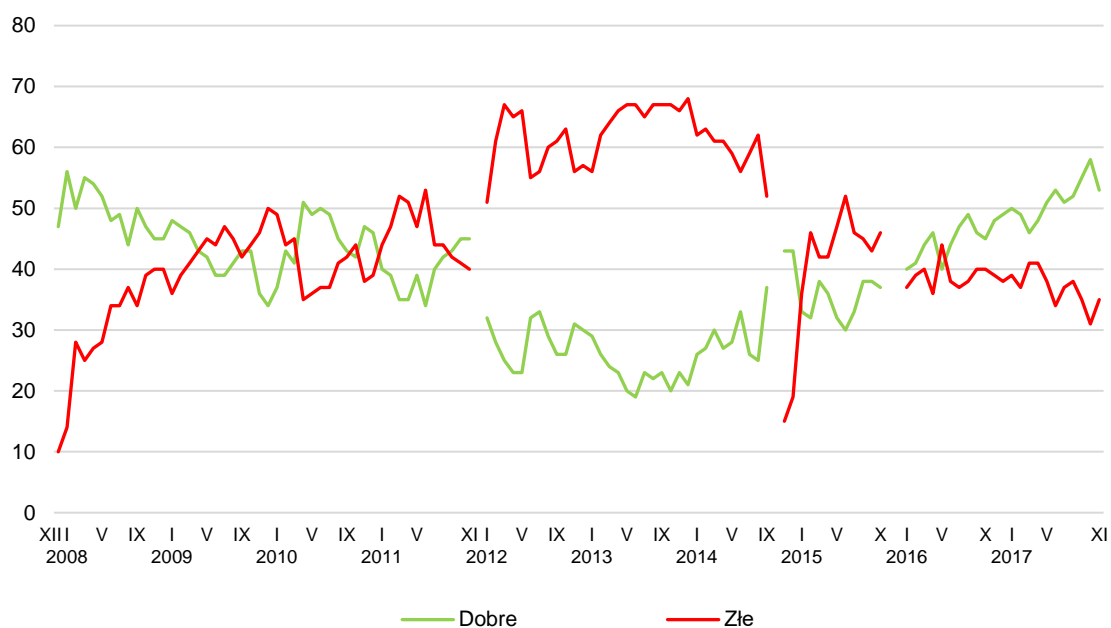
* Określone na podstawie deklaracji poparcia danego ugrupowania w ewentualnych wyborach parlamentarnych

OCENA WYNIKÓW DZIAŁALNOŚCI RZĄDU

W porównaniu z październikiem zmniejszył się odsetek badanych pozytywnie oceniających dotychczasowe efekty działalności rządu (o 5 punktów procentowych, do 53%), zarazem zwiększył się odsetek tych, którzy postrzegają je negatywnie (o 4 punkty, do 35%).

CBOS

RYS. 2. Oceny wyników działalności rządu

Do listopada 2011 roku wskazania dotyczyły pierwszego rządu Donalda Tuska, od stycznia 2012 roku – drugiego rządu Donalda Tuska, od listopada 2014 roku dotyczyły rządu Ewy Kopacz, a od stycznia 2016 roku dotyczą rządu Beaty Szydło. Pominięto odpowiedzi „trudno powiedzieć”

TABELA 3

Jak by Pan(i) ocenił(a) wyniki działalności rządu premier Beaty Szydło od czasu objęcia przez nią władzy?	Wskazania respondentów według terminów badań												
	2016		2017										
	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
	w procentach												
Dobrze	48	49	50	49	46	48	51	53	51	52	55	58	53
Źle	39	38	39	37	41	41	38	34	37	38	35	31	35
Trudno powiedzieć	13	13	11	14	13	11	11	13	12	10	10	11	12

Podobnie jak w przypadku poparcia dla rządu, zadowolenie z dotychczasowych wyników jego działalności częściej niż pozostali wyrażają najstarsi ankieterzy – w wieku 65 lat i więcej (66%), respondenci z wykształceniem podstawowym lub gimnazjalnym (67%) oraz mieszkańcy wsi (61%), a w grupach społeczno-zawodowych rolnicy (63%). Z kolei niezadowolenie z efektów działalności gabinetu Beaty Szydło ponadprzeciętnie często deklarują mieszkańcy największych miast (52% ocen negatywnych wobec 33% pozytywnych), absolwenci wyższych uczelni (47% negatywnych wobec 43% pozytywnych) oraz badani w wieku 25-34 lata (odpowiednio: 42% wobec 46%). W grupach

społeczno-zawodowych są to najczęściej: kadra kierownicza i specjaliści z wyższym wykształceniem (52% ocen negatywnych), pracownicy administracyjno-biurowi (52%) oraz pracujący na własny rachunek (50%).

Tak jak w przypadku poparcia udzielanego rządowi, postrzeganie rezultatów prac gabinetu Beaty Szydło w największym stopniu różnicują kwestie światopoglądowe i poglądy polityczne. Badani, którzy częściej biorą udział w praktykach religijnych, częściej też są zadowoleni z efektów działania rządu (wśród praktykujących kilka razy w tygodniu 71% wyraża zadowolenie). Lepiej niż pozostali dotychczasowe wyniki prac rządu postrzegają respondenci o prawicowych poglądach politycznych (80%), a w potencjalnych elektoratach – wyborcy PiS i jego współkoalicjanci. Z kolei ponad połowa respondentów w ogóle nieuczestniczących w praktykach religijnych (54%) oraz większość utożsamiających się z lewicą (64%) postrzega je negatywnie. W potencjalnych elektoratach partyjnych krytycznie o pracy rządu najczęściej wypowiadają się wyborcy Platformy Obywatelskiej i Nowoczesnej.

TABELA 4

Potencjalne elektoraty*	Oceny wyników działalności rządu		
	dobrze	złe	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Prawo i Sprawiedliwość (wraz z Solidarną Polską i Polską Razem)	94	3	3
Kukiz'15	49	43	8
Nowoczesna Ryszarda Petru	12	76	12
Platforma Obywatelska	19	78	3
Niezdecydowani, na kogo głosować	39	49	12
Niegłosujący	41	34	25

* Określone na podstawie deklaracji poparcia danego ugrupowania w ewentualnych wyborach parlamentarnych

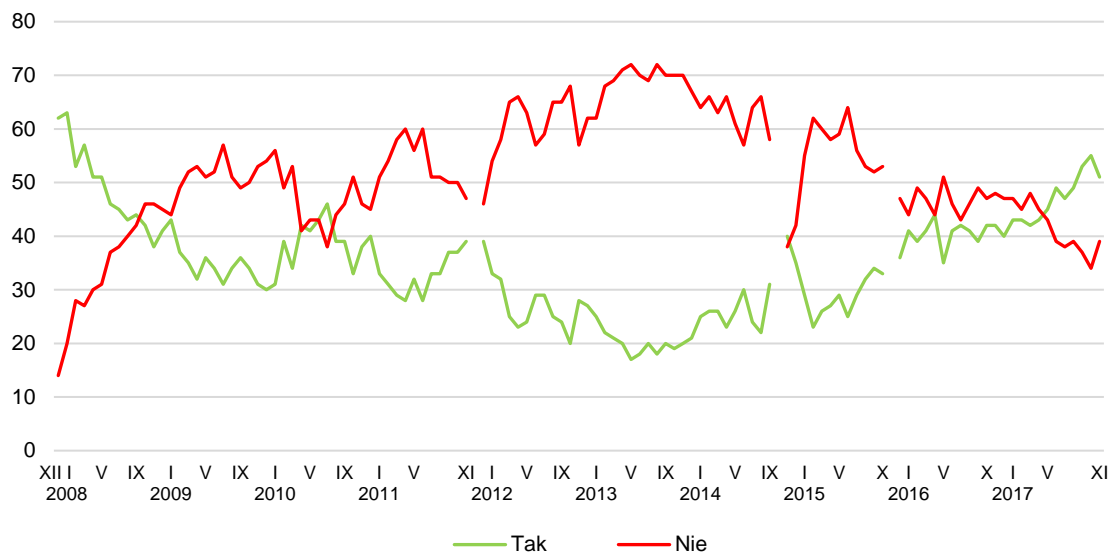
OCENA POLITYKI GOSPODARCZEJ RZĄDU

Wzrósł również krytycyzm w ocenach polityki gospodarczej rządu. Przybyło ankietowanych uważających, że nie stwarza ona szans na poprawę sytuacji gospodarczej (o 5 punktów procentowych, do 39%), a ubyło będących przeciwnego zdania (o 4 punkty, do 51%).

TABELA 5

Czy, Pana(i) zdaniem, polityka obecnego rządu stwarza szanse poprawy sytuacji gospodarczej?	Wskazania respondentów według terminów badań												
	2016		2017										
	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
	w procentach												
Tak	42	40	43	43	42	43	45	49	47	49	53	55	51
Nie	48	47	47	45	48	45	43	39	38	39	37	34	39
Trudno powiedzieć	10	13	10	12	10	13	12	12	15	12	10	11	10

RYS. 3. Czy, Pana(i) zdaniem, polityka obecnego rządu stwarza szanse poprawy sytuacji gospodarczej?

Do listopada 2011 roku wskazania dotyczyły pierwszego rządu Donalda Tuska, od grudnia 2011 roku – drugiego rządu Donalda Tuska, od listopada 2014 roku dotyczyły rządu Ewy Kopacz, a od grudnia 2015 roku dotyczą rządu Beaty Szydło. Pominięto odpowiedzi „trudno powiedzieć”

Przekonanie, że polityka obecnego rządu stwarza szanse poprawy sytuacji gospodarczej, częściej niż pozostali wyrażają najstarsi badani (59%), mieszkańcy wsi (57%), respondenci z wykształceniem podstawowym lub gimnazjalnym (61%) oraz ankietowani z gospodarstw domowych o najniższych dochodach *per capita* (64%). W grupach społeczno-zawodowych są to najczęściej renciści (64%) oraz robotnicy niewykwalifikowani (63%). Natomiast negatywnie o polityce gospodarczej gabinetu Beaty Szydło częściej niż inni wypowiadają się mieszkańcy największych miast (52% ocen negatywnych wobec 31% pozytywnych), absolwenci wyższych uczelni (47% negatywnych wobec 43% pozytywnych) oraz badani z gospodarstw domowych o dochodach *per capita* wynoszących co najmniej 2000 zł (45% ocen negatywnych wobec 49% pozytywnych), a w grupach społeczno-zawodowych – pracujący na własny rachunek (odpowiednio: 61% wobec 34%).

W największym jednak stopniu, podobnie jak w przypadku wcześniej analizowanych wskaźników, opinie na temat polityki gospodarczej rządu różnicują poglądy polityczne i orientacja światopoglądowa. Częściej pozytywnie oceniają ją badani bardziej zaangażowani religijnie (73% biorących udział w praktykach religijnych kilka razy w tygodniu jest zadowolonych z polityki gospodarczej rządu), a także respondenci o prawicowych poglądach politycznych (79% ocenia ją pozytywnie). Z kolei większość osób niepraktykujących religijnie (61%) oraz ankietowanych identyfikujących się z lewicą (69%) uważa, że polityka obecnego rządu nie stwarza szans poprawy sytuacji gospodarczej.

W potencjalnych elektoratach zadowolenie z polityki gospodarczej rządu wyrażają niemal wszyscy wyborcy PiS (i partii koalicyjnych) oraz mniej więcej połowa sympatyków ruchu Kukiz'15, natomiast niezadowolenie – większość zwolenników PO i Nowoczesnej.

TABELA 6

Potencjalne elektoraty*	Czy, Pana(i) zdaniem, polityka obecnego rządu stwarza szansę poprawy sytuacji gospodarczej?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Prawo i Sprawiedliwość (wraz z Solidarną Polską i Polską Razem)	92	4	4
Kukiz'15	45	51	4
Nowoczesna Ryszarda Petru	12	75	13
Platforma Obywatelska	18	76	6
Niezdecydowani, na kogo głosować	39	45	16
Nie głosujący	37	44	18

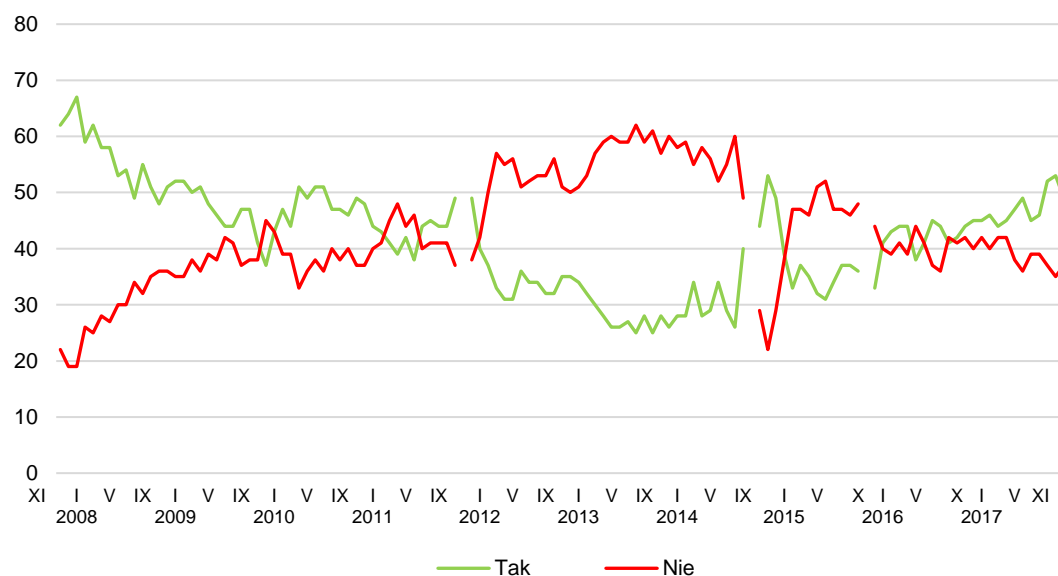
* Określone na podstawie deklaracji poparcia danego ugrupowania w ewentualnych wyborach parlamentarnych

ZADOWOLENIE Z PREMIER BEATY SZYDŁO

W stosunku do ubiegłego miesiąca pogorszył się także społeczny odbiór premier Beaty Szydło – zmniejszył się odsetek osób zadowolonych z tego, że kieruje ona rządem (o 4 punkty procentowe, do 49%), a nieco zwiększył niezadowolonych (o 2 punkty, do 37%).

CBOS

RYS. 4. Czy jest Pan(i) zadowolony(a) z tego, że na czele rządu stoi Beata Szydło?

Do listopada 2011 roku wskazania dotyczyły pierwszego rządu Donalda Tuska, od grudnia 2011 roku – drugiego rządu Donalda Tuska, od października 2014 roku dotyczyły rządu Ewy Kopacz, a od grudnia 2015 roku dotyczą rządu Beaty Szydło. Pominięto odpowiedzi „trudno powiedzieć”

TABELA 7

Czy jest Pan(i) zadowolony(a) z tego, że na czele rządu stoi Beata Szydło?	Wskazania respondentów według terminów badań												
	2016		2017										
	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
	w procentach												
Tak	44	45	45	46	44	45	47	49	45	46	52	53	49
Nie	42	40	42	40	42	42	38	36	39	39	37	35	37
Trudno powiedzieć	14	15	13	14	14	13	15	14	16	14	11	12	14

Zadowolenie z tego, że na czele rządu stoi premier Beata Szydło, częściej niż pozostali wyrażają najstarsi ankietowani – w wieku 65 lat i więcej (62%), mieszkańcy wsi (56%), badani z wykształceniem podstawowym lub gimnazjalnym (62%) oraz respondenci z gospodarstw domowych o najniższych dochodach *per capita* (62%). W grupach społeczno-zawodowych premier Beata Szydło uzyskuje największe poparcie wśród rolników (63%) oraz emerytów (62%). Istotne znaczenie w tym kontekście odgrywają kwestie światopoglądowe i poglądy polityczne. Zadowolenie z premier częściej niż inni wyrażają badani bardziej zaangażowani religijnie – 60% uczestniczących w praktykach religijnych raz w tygodniu i 71% biorących w nich udział kilka razy w tygodniu jest zadowolonych z tego, że Beata Szydło kieruje rządem. Ponadprzeciętnie często poparcie dla premier deklarują również badani o prawicowych poglądach politycznych (77%), a w potencjalnych elektoratach – wyborcy PiS i pozostałych partii współtworzących rząd.

Z kolei niezadowolenie z tego, że na czele rządu stoi Beata Szydło, ponadprzeciętnie często wyrażają mieszkańcy największych miast (51% niezadowolonych wobec 31% zadowolonych), absolwenci wyższych uczelni (47% wobec 39%), badani z gospodarstw domowych o dochodach *per capita* wynoszących co najmniej 2000 zł (44% wobec 44%). W grupach społeczno-zawodowych są to najczęściej pracujący na własny rachunek (57%). Do niezadowolonych z tego, że rządem kieruje Beata Szydło, zalicza się również większość osób nieuczestniczących w praktykach religijnych (58%) oraz identyfikujących się z lewicą (65%).

W potencjalnych elektoratach poparcie dla premier wyraża ogromna większość wyborców PiS (i partii koalicyjnych). Wśród sympatyków ruchu Kukiz'15 opinie w tym względzie są równo podzielone. Natomiast zdecydowana większość zwolenników PO oraz Nowoczesnej deklaruje niezadowolenie z tego, że Beata Szydło stoi na czele rządu.

TABELA 8

Potencjalne elektoraty*	Czy jest Pan(i) zadowolony(a) z tego, że na czele rządu stoi Beata Szydło?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Prawo i Sprawiedliwość (wraz z Solidarną Polską i Polską Razem)	90	6	4
Kukiz'15	43	47	10
Nowoczesna Ryszarda Petru	13	83	3
Platforma Obywatelska	13	81	6
Niezdecydowani, na kogo głosować	32	48	20
Niegłosujący	34	36	30

* Określone na podstawie deklaracji poparcia danego ugrupowania w ewentualnych wyborach parlamentarnych

W listopadzie notowania rządu uległy pogorszeniu. Zmniejszył się stopień identyfikacji z urzędującym gabinetem, wzrósł krytycyzm w ocenach jego działalności oraz zmalał odsetek osób zadowolonych z tego, że kieruje nim Beata Szydło.

Warto podkreślić, że notowania rządu po dwóch latach działalności są znacznie lepsze od tych, jakie rejestrowaliśmy na początku jego funkcjonowania, co jest dosyć nietypowe. Na ogół notowania nowo utworzonych rządów z biegiem czasu się pogarszały. Należy zaznaczyć, że relatywnie dobrze, na tle poprzednich gabinetów po dwóch latach działalności, oceniane są efekty prac rządu Beaty Szydło, w tym jego polityki gospodarczej. Te dobre oceny korespondują z pozytywnymi sygnałami płynącymi z gospodarki. Mamy najniższe bezrobocie od ponad dwudziestu pięciu lat, a – jak zakładają najnowsze prognozy gospodarcze – w tym roku wzrost PKB będzie najwyższy od sześciu lat². Z innych naszych badań wynika, że znaczna część ankietowanych dobry stan gospodarki wiąże przede wszystkim z polityką gospodarczą rządu³.

Opracowała

Małgorzata Omyła-Rudzka

² Z najnowszej prognozy NBP wynika, że wzrost PKB w roku 2017 wyniesie 4,2%. (http://www.nbp.pl/home.aspx?f=/polityka_pieniezna/dokumenty/projekcja_inflacji.html)

³ Zob. komunikat CBOS „Rola państwa w gospodarce”, październik 2017 (oprac. M. Omyła-Rudzka).